

Anders Gadegaards prædiken 8. søndag efter trinitatis

Taler

Anders Gadegaard
Sognepræst og fhv. domprovst

Dato

17. juli 2016

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 7, vers 22-29

1 AT HØRE OG AT GØRE SANDHEDEN

Hvordan kan man være sikker på, at man bygger sit liv på klippegrund og ikke på sandgrund? Bygger vi ikke alle på sandgrund? Kan hele korthuset ikke styrte sammen så let som ingenting, hvis ulykken indtræder? Hvis den du elsker, rives fra dig, hvis du får besked om, at du er syg til døden, hvis dit barn bliver kørt ned i trafikken. Livet er skrøbeligt, og vi er sårbare og små. Selv når vi er lykkelige, og livet er vidunderligt, er vi smerteligt bevidste om, at vi kan risikere at miste det dyrebare, vi har.

10

Findes der nogen måde at gardere sig på overfor det værst tænkelige? I disse tider er det ikke mindst den tilfældige terror, der gør os skrækslagne. En selvmordsbomber i metroen, en lastbil, der tromler ind i et julemarked, en maskinpistolbevæbnet, der trænger ind i en kirke og skyder tilfældige i menigheden.

15

Hvad stiller man op overfor den slags terror? Nogle reagerer ved at ville skærpe krigen mod de muslimske fundamentalister i Mellemøsten endnu mere, så den terror, der udspringer fra deres propaganda, kan minimeres.

20

"Dette siger Herren om profeterne, som vildleder mit folk: ... de udråber hellig krig mod den, der ikke giver dem noget i munden." Så klog var allerede profeten Mika for mere end 2500 år siden. Hvis man udbytter en befolkning, vil de erklære hellig krig. Det er ikke primært en kamp på ideologier, men slet og ret på materiel velfærd. Og hvis ikke landene i andre dele af verden får rimelig del i verdens goder, vil der altid være et påskud til at føre hellig krig mod den rige del

25

af verden. Det bedste værn mod terror er derfor at udbrede velfærd til alle. Når det er sagt, er der ingen tvivl om, at både i de mellemøstlige og i de vestlige lande findes mange, som søger tilflugt i en bestemt overbevisning som værn mod uretfærdighed og terror. Hvis man er fuldstændig overbevist om Sandheden om Livet i én bestemt lære, har man garderet sig – tror man. Det fik højskolemanden fra Askov, Knud Hansen, til at tale om *Troens tyranni*, uanset om det var marxisterne, liberalisterne, de kristne, jøderne eller muslimerne. Denne form for religiøs-fanatisk uangribelighed, hvor sandheden er entydig, fører både til blind lydighed og til fordømmelse af anderledes tænkende, og viser sig derved at være det stik modsatte af ægte tro. Her ligger al religiøsitetens største fare, og det ser vi konstant nye uhyggelige eksempler på, når fanatisme og bedrevenhed ekskluderer andre fra at have del i sandheden. Og den trives især inden for religionerne Jødedom, Kristendom og Islam. De har ikke noget at lade hinanden høre, hvilket i sig selv kunne være grund til at håbe på besindelse.

At bekende sin tro er ikke blot et spørgsmål om ord og tilslutning. Der er mange, som i Jesu navn forkynder og helbreder, men Jesus kendes alligevel ikke ved dem på dommens dag på trods af deres tilsyneladende vældige hengivenhed. Nok har de tilsluttet sig og muligvis lært lektien udenad, men de handler ikke efter budskabet.

Det er omdrejningspunktet: Man skal høre *og gøre*. Og gerningerne kan aldrig inkludere bedrevenhed, fordømmelse, arrogance, selvsikkerhed, eksklusivitet og afvisning. Om du siger nok så mange gange, at du har Jesus i dit hjerte, eller du har set lyset, eller hvordan du nu udtrykker din rettroenhed. Hvis ikke dine gerninger viser sig at være i Kristi ånd, er det altsammen tom snak. Ligesom det var ifølge Mika, når de gamle profeter åbnede munden.

Sådan må det også være i dag, for de, som er blevet pålagt at forkynde Gudstro. Os præster, som ligesom datidens profeter er i statsmagtens sold. Ikke bare må vi, som ethvert andet alvorligt menneske, søge at skabe sammenhæng mellem, hvad vi siger, og hvad vi gør, men vi er også forpligtede på at forkynde kritisk overfor magtens udøvere. Ellers rammes vi også af Mikas dom og af Jesu dom over dem, der forkyndte i hans navn, men som han ikke ville kendes ved.

Det er alles pligt – vi er jo præster og profeter for hinanden, uanset om vi har en teologisk embedseksamen eller ej. Med al den risiko det indebærer for, at vi muligvis tager fejl. Men vi skal gøre det alligevel, idet vi stoler på, at vi i hjertet

kan udgrunde, hvad der er det rette.

Hvad er så det rette at gøre, hvis handlingerne skal bunde i den tro? Sådan er der blevet spurgt lige siden Jesu tid. Tænk på den rige unge mand: Hvad skal jeg
70 gøre for at arve evigt liv? Holde alle budene og give alt, hvad du ejer til de fattige. Det sidste var mere, end han kunne klare. Hvortil Jesus siger trøstende: Alt er muligt for Gud. Hvis du blot gør dig umage med dit liv, sørger Gud for dig og din evige salighed. Kravet til ham var altså for stort, men sådan er Jesu krav.

75 Teksten afslutter den store bjergprædiken, den samling af Jesusord, der kunne kaldes hans etik. Altså ord som: Vend den anden kind til, hvis nogen slår dig på den ene. Beder nogen dig om din skjorte, så giv ham den og tilbyd ham også din frakke. Elsk dine fjender, gør godt mod dem, der hader dig, gør i det hele mod andre som du vil, de skal gøre mod dig. Hovedpointen er, at fremtræden, ydre
80 fromhed betyder alt sammen ingen alt handler om, hvad vi gør. Meninger, synspunkter, verdens ting, hvis ikke det fører til rette handlinger. "På deres frugter skal I kende dem", siger Jesus et andet sted om profeterne. Den, som hører Jesu ord, og handler efter dem, bygger på klippegrund, mens huset skrider sammen for dem, der ikke handler efter dem.

85

Når man på denne baggrund spørger efter det rette at gøre, så er problemet, at man ikke kan slå op i Bjergprædikenen eller andre dele af Biblen og få et sikkert svar. De svar vi kan få, ved læsning, ved bøn, ved at lytte til Guds stemme i vor samvittighed, kræver indlevelse og tolkning og personlig dømmekraft. Jesus
90 lærte med myndighed, fordi hans ord skrev sig ind på tilhørernes hjerter, så de ikke var i tvivl om, hvad de betød for dem. Men konklusionerne og konsekvenserne var deres egne. I det stykke er der ingen forskel for os i dag. Vi er lige såvel Kristi samtidige. Man kan aldrig være sikker på, om en handling er den kristeligt rette. Men søger man slet ikke at gøre det rette, da gør man under alle
95 omstændigheder det forkerte. Og det sidste er værre end det første. Lige så slemt som bevidst at skade andre for egen vindings skyld under dække af, at det skal se ud som en ret og from handling. Så har man rensat én dæmon ud, men givet plads for syv, der er værre. Derfor kendes Herren ikke ved ham, selv om han bekender sig til ham nok så mange gange. Vi skal prøve at finde den rette vej for
100 vort liv i lyset af Ordet, som har brændt sig ind i vore hjerter for at oplyse og opmuntre os til den vandring. Det er fundamentet, klippen, vi skal bygge på. Derpå skal vore handlinger og holdninger bygges.

105 Gode gerninger er selvfølgelig ikke noget, man gør for at være god. Så er de jo kun udført for at forherlige en selv. De kan derimod godt gøres af pligt. For så har man erkendt, at man sådan set gør dem på trods af, at det er besværligt, ubelejligt osv. Idet man godt ved, hvad der ville have været en god gerning, gør man det, der ligner. Man udfører gerningen af pligt i erkendelse af sin
110 uformåenhed. Som sådan er den en erstatning for den smukke, gode gerning, men den gavner alligevel. Den, som gerningen er rettet imod, er med garanti glad alligevel, selv om det var en pligthandling og ikke en kærlighedsytring.

Hvordan får vi gjort husets fundament klippefast? Hvad skal vi tænke, tro og
115 gøre? Vi kan ikke finde lette opskrifter – heller ikke i kristendommen. Men vi skal lytte os til Jesu ord, ved at lytte efter Ånden i ordene. Jeg vinder mig selv ved at miste mig selv, mangfoldighed går forud for ensretning, det sårbare og svage og udsatte liv kræver beskyttelse og omsorg, salige er de barmhjertige, det er de syge, der har brug for læge, ikke de raske, man kan ikke tjene to herrer, Gud og
120 mammon, på én gang.

Nåden går altid forud for retten. Nåden er det første og det sidste. På trods af alle dine mulige nederlag og skuffelser skal du ikke forkaste dit liv. Skulle det menneskeliv, som Guds søn gjorde sig til ét med helt ind i den dybeste lidelse,
125 være for jammerligt til at du skulle leve det? Guds søn viste med sit liv, at modgang, lidelse og død kan vendes og oprejses til nyt liv. Han sagde det med ord, og han gjorde det overfor dem, han mødte.

Han er Guds nærvær til nyt liv, det som derfor gør det muligt for os at leve,
130 uanset hvilket mørke, der truer.

Denne Guds kærlighedserklæring til livet og fremfor alt til det enkelte svage, sårbare, truede menneske, du og jeg, er klippen! Det fundament for vort liv som aldrig kan skride under os. Det er Guds nåde imod os, at Han holder os fast.
135 Vores opgave er at gøre den nåde, barmhjertighed og kærlighed, som Gud skænker os, til ledetråd for alt, hvad vi gør. De sten, vi bygger med, skal bestå af den samme hengivenhed, den samme vilje til fællesskab, til at beskytte det sårbare, syge, udsatte, oversete, truede liv, som Gud omslutter os med. Er den tro vort livs ledetråd, står vi godt rustede til at møde modgang. Da har vi grund
140 til at tro og håbe, at når vandet trækker sig tilbage efter vort livs syndflod, prøvelserne, tvivlen og frygten og smerten, da står huset stadig. Måske lille og skrøbeligt som før, men det *står* på klippegrund, og på forunderlig vis blev det

reddet igennem stormene af en usynlig og ufattelig magt, som vi kalder Gud.

145

Kilde

Anders Gadegaard: "Tro mod politik. Kristne værdier – byggesten til en politisk etik", s. 133-139. Eksistensen. 1. udg., 2. opl., 2020.

Kildetype

150 Dokumentation i bogværk

Tags

8. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anders-gadegaards-praediken-8-sondag-efter-trinitatis>

155

160

165

170

175

180